

โรงพยาบาลกัณฑ์
รหัสเอกสาร SP – PCT -004
เรื่อง

Clinical Practice guideline แนวทางการดูแลรักษาผู้ป่วยที่ถูกรัง

	ชื่อ / สกุล	ลายเซ็น	วัน เดือน ปี
ผู้จัดทำ	แพทย์หญิงสุภารัตน์ วัฒนา คณะกรรมการทีม PCT		
ผู้ทบทวน	นายแพทย์ชาญชัย สามัคคีนิษฐ์ รองประธานคณะกรรมการทีม PCT		
ผู้อนุมัติ	นายแพทย์ยศกร เนตรแสงทิพย์ ผู้อำนวยการโรงพยาบาลกัณฑ์		

สำเนาฉบับที่.....
แก้ไขครั้งที่ 3 /2561
วันที่บังคับใช้.....

วัตถุประสงค์

เพื่อให้การดูแลผู้ป่วยที่ถูกงูกัดให้มีประสิทธิภาพ และเป็นมาตรฐานเดียวกัน

ขอบเขต

ผู้ป่วยที่ถูกงูกัดทุกรายที่มารับบริการที่โรงพยาบาลกันตัง

ความรับผิดชอบ

ทีม PCT โรงพยาบาลกันตัง

เป้าหมาย

ผู้ป่วยปลอดภัย ไม่เกิดภาวะแทรกซ้อน

ตัวชี้วัด

ผู้ป่วยที่ถูกงูกัด ได้รับการดูแลตามมาตรฐาน

อาการและอาการแสดงของผู้ป่วยที่ถูกงูพิษกัด**ตารางที่ 1**

	งูที่มีพิษต่อระบบประสาท	งูที่มีพิษต่อระบบเลือด
อาการเฉพาะที่	<p>งูสามเหลี่ยม งูทับสมิงคลา : บวมเล็กน้อย</p> <p>งูเห่า งูจงอาง : บวม ปวด อักเสบชัดเจน อาจมีเนื้อเยื่อตาย (tissue necrosis)</p>	<p>งูแมวเซา : บวมเล็กน้อย</p> <p>งูกะปะและงูเขียวหางไหม้ : ปวด บวมชัดเจน ตั้งแต่เล็กน้อยจนถึงมาก อาจพบผิวหนังพองเป็นตุ่มน้ำ (blister) และมีเลือดออกภายใน (hemorrhagic bleb) เลือดออกใต้ผิวหนัง บริเวณที่ถูกกัด (ecchymosis) หรือมีเลือดซึมออกจากแผลรอยเขียว บางรายอาจพบเนื้อตาย ในผู้ป่วยที่ถูกงูเขียวหางไหม้กัดบางราย อาจพบ Lymphangitis หรือ thrombophlebitis</p>
อาการ Systemic	<p>กล้ามเนื้ออ่อนแรง ได้แก่ หนังตาตก พุดไม่ชัด กลืนลำบาก อัมพาต หายใจเองไม่ได้</p>	<p>เลือดออกผิดปกติ ได้แก่ เลือดออกตามไรฟัน เลือดออกตามผิวหนัง และใต้ชั้นผิวหนัง จากรอยเขียวที่ถูกกัด ในกล้ามเนื้อจากรอยเข็มเจาะเลือด ในทางเดินอาหาร ในทางเดินปัสสาวะ ในผู้ป่วยที่ถูกงูแมวเซากัด บางรายอาจเกิดภาวะไตวายได้</p>

ระเบียบปฏิบัติ
โรงพยาบาลกันตัง

เรื่อง Clinical Practice guideline แนวทางการดูแลรักษาผู้ป่วยที่ถูกงูกัด
รหัสเอกสาร SP-PCT- 004
หน้าที่ 2/5

การวินิจฉัย

การวินิจฉัยผู้ป่วยที่ถูกงูพิษกัด อาศัยประวัติ การตรวจร่างกาย และผลการตรวจทางห้องปฏิบัติการเพื่อยืนยันว่าถูกงูพิษกัด เป็นงูชนิดใดและได้รับพิษเข้าสู่ร่างกายหรือไม่ ตลอดจนประเมินความรุนแรง

การบ่งชี้ว่าถูกงูพิษกัด โดยการตรวจพบอย่างใด อย่างหนึ่งต่อไปนี้

- พบรอยเขียว (fang mark)

- มีอาการแสดงของการถูกงูพิษกัด (ตารางที่ 1)

การแยกชนิดของงูพิษ โดย

- ซากงูที่ผู้ป่วยนำมาด้วย หรือผู้ป่วยหรือผู้ที่อยู่ในเหตุการณ์รู้จักชนิดของงู
- กรณีที่ไม่ได้นำซากงูมาด้วย ต้องอาศัยข้อมูลทางระบาดวิทยา

ข้อบ่งชี้การให้เซรุ่ม

- สำหรับงูที่มีพิษต่อระบบประสาท ให้เมื่อมีอาการกล้ามเนื้ออ่อนแรงเริ่มแรก คือ หนังตาตก (ptosis)
- สำหรับงูที่มีพิษต่อระบบเลือด ให้เมื่อมีภาวะเลือดออกผิดปกติ หรือ VCT นานกว่า 30 นาที
- ภาวะไตวายเฉียบพลัน ในรายที่ถูกงูแมวเซากัด
- สำหรับงูทะเลกัด ควรให้เซรุ่มแก่พิษงูทุกราย แต่ขณะนี้ในประเทศไทยยังผลิตเซรุ่มพิษงูทะเลไม่ได้
- การป้องกันผลข้างเคียงจากเซรุ่ม โดยทำ Skin test ทำโดยผสมเซรุ่มใน Normal saline 1:10 และฉีด 0.1 ml เข้าชั้นใต้ผิวหนัง ถ้ามี Wheal และ Flare ขนาดเกิน 10 ml แสดงว่าให้ผลบวก

วิธีบริหารเซรุ่ม

การให้เซรุ่มปริมาณตาม Protocol (ในเด็กไม่ขึ้นกับน้ำหนักเด็ก)

- เซรุ่มแก่พิษงูเห่าขนาดที่ใช้ 10 Vial ผสมใน 0.9% NSS 100 ml drip 30 นาที – 1 ชั่วโมง
- เซรุ่มแก่พิษงูกะปะ ให้ครั้งละ 3 - 5 Vial ผสมใน 0.9% NSS 100 ml หรือ 5% D/W 100 ml drip 30 นาที – 1 ชั่วโมง ทุก 6 ชั่วโมงจนกระทั่ง VCT ปกติ

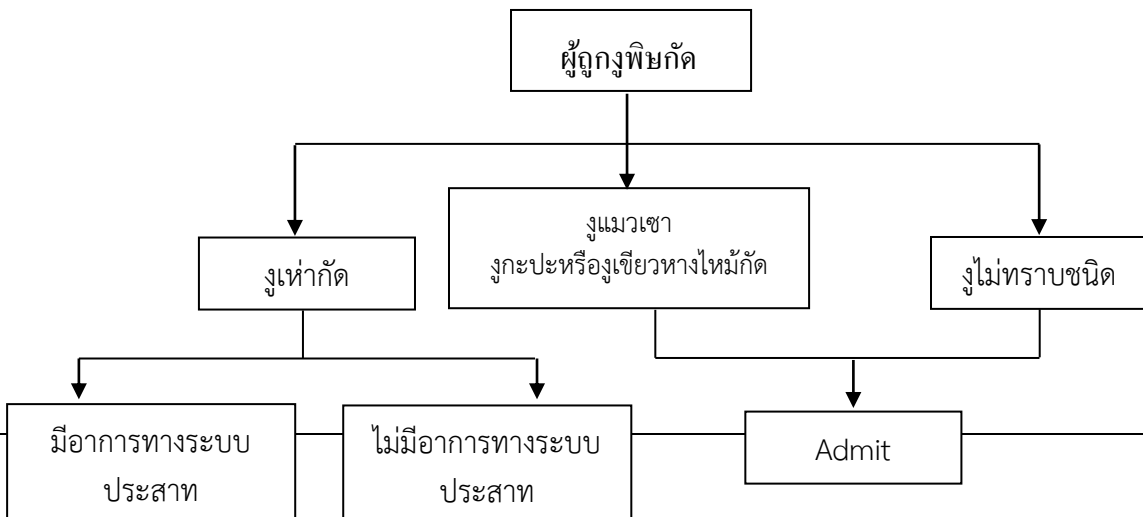
การดูแลบาดแผล

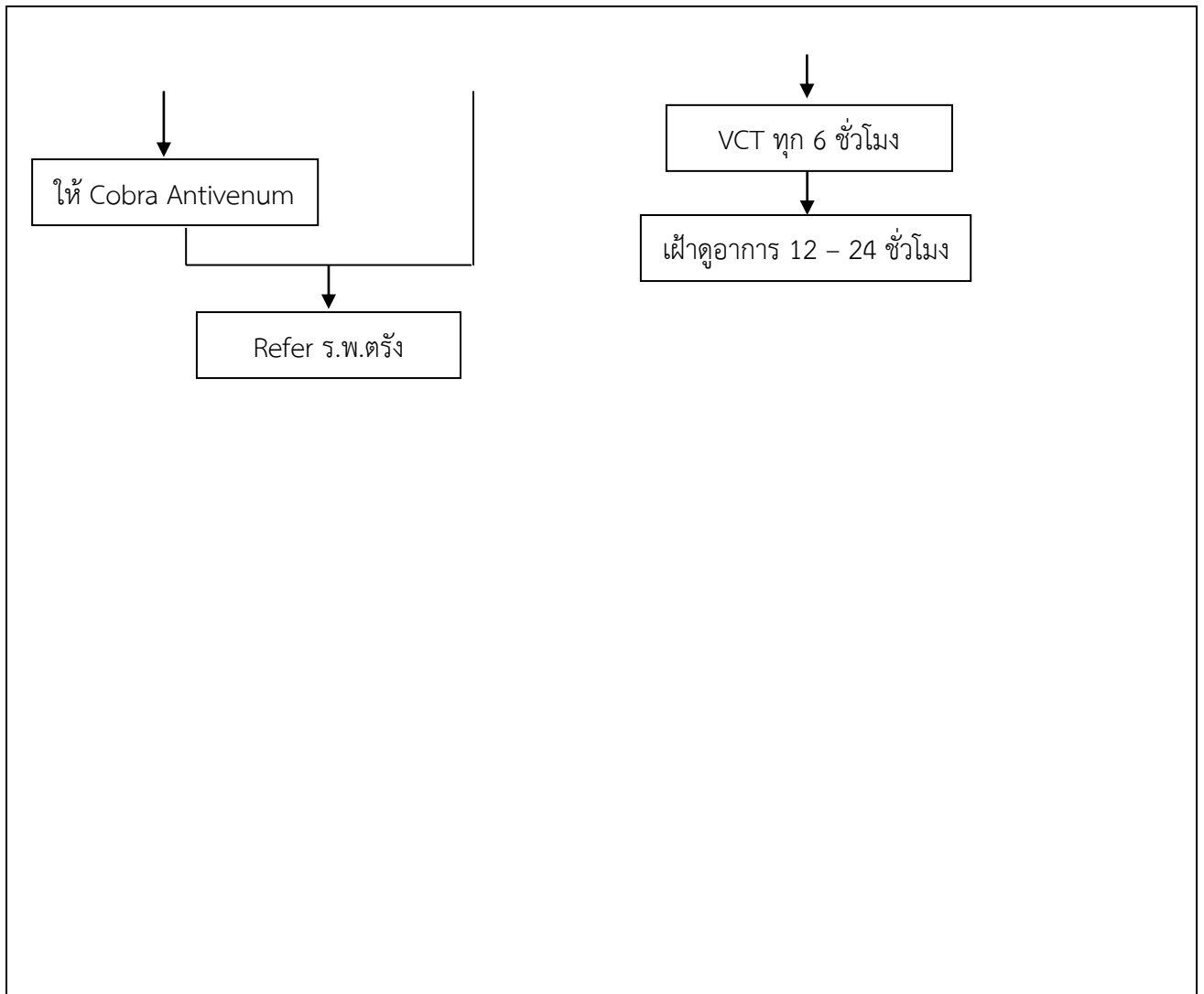
1. การให้ยาปฏิชีวนะ ถ้ามีไข้หรือบาดแผลมีลักษณะสงสัยมีการติดเชื้อ ควรให้ยาปฏิชีวนะที่คลุมทั้ง gram negative และ anaerobic bacteria
2. Prophylactic antibiotics ในกรณีงูเห่า งูกะปะ งูแมวเซา จะมีเนื้อตายได้มากจึงอาจพิจารณาให้ยาปฏิชีวนะตั้งแต่แรกได้
3. การฉีด dT ผู้ที่ถูกงูกัดที่ไม่ได้รับการฉีดวัคซีนป้องกันบาดทะยักใน 5 ปี ควรได้รับ tetanus toxoid 0.5 ml i.m. ก่อนกลับบ้าน (นับมาฉีด dT อีก 1 สัปดาห์)

ระเบียบปฏิบัติ
โรงพยาบาลกั้นตัง

เรื่อง Clinical Practice guideline แนวทางการดูแลรักษาผู้ป่วยที่ถูกงูกัด
รหัสเอกสาร SP-PCT- 004
หน้าที่ 3/5

 <p>ระเบียบปฏิบัติ โรงพยาบาลกั้นตัง</p>	<p>เรื่อง Clinical Practice guideline แนวทางการดูแลรักษาผู้ป่วยที่ถูกงูกัด รหัสเอกสาร SP-PCT- 004 หน้าที่ 4/5</p>
<p>แนวทางการรักษาผู้ป่วยถูกงูมีพิษต่อระบบประสาท (neurotoxin) กัด งูเห่า, งูจงอาง, งูทับสมิงคลา, งูสามเหลี่ยม</p>	
<p>ประเมินอาการ</p> <ul style="list-style-type: none"> - Ptosis - การอ้าปาก, การพูด - การหายใจ - การเคลื่อนไหวกล้ามเนื้อ - Peak flow $\leq$ 200 LPM 	
<p>ไม่มีอาการ</p>	<p>มีอาการ</p>

